

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЦИРКУЛЯРНА БІОЕКОНОМІКА В ЛІСОВОМУ СЕКТОРІ

спеціальність	Н4 Лісове господарство	обов'язковість дисципліни	Вибіркова
освітня програма	Лісове господарство	факультет	Лісового господарства, деревооброблювальних технологій та землевпорядкування
освітній рівень	Другий (магістерський)	кафедра	Лісових культур, меліорацій та садово-паркового господарства

ВИКЛАДАЧ

Біла Юлія Миколаївна

Вища освіта – спеціальність магістр з лісового та садово-паркового господарства господарства

Науковий ступень - Кандидат сільськогосподарських наук, 06.03.01 – лісові культури та фітомеліорація

Вчене звання - доцент кафедри Лісових культур, меліорацій та садово-паркового господарства

Досвід роботи – більше 21 року

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Більше 120 публікацій у журналах і збірниках наукових праць, у т.ч., тих, які індексуються в міжнародній наукометричній базі даних «Scopus»; автор та співавтор низки науково-практичних рекомендації та колективних монографій.
- учасник наукових і методичних конференцій різного рівня.

телефон

0506194646

електронна пошта

belay_1980@ukr.net

дистанційна
підтримка

Moodl;
google
meet

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	надати теоретичні знання з основних концепцій, принципів, підходів та цілей циркулярної біоекономіки; вивчити механізми сталого та ресурсоефективного використання біологічних ресурсів, принципи циркулярності, моделі створення доданої вартості, інструменти оцінювання циркулярності та підходи до управління ресурсними, матеріальними й енергетичними потоками у лісовому секторі; набути навички аналізу політичних і стратегічних засад розвитку біоекономіки, оцінювання можливостей упровадження циркулярних бізнес-моделей, інноваційних технологій та сталих практик, а також прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо підвищення ресурсоефективності, конкурентоспроможності та сталості лісових підприємств.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	- вміння виявляти проблеми та визначати можливості підвищення ресурсоефективності й циркулярності у лісовому господарстві та лісовій промисловості, аналізувати матеріальні, енергетичні та ресурсні потоки, а також розробляти практичні рішення щодо повторного використання ресурсів, зменшення відходів і створення доданої вартості; - ознайомлення з методологією сучасних досліджень у галузі циркулярної біоекономіки, методами оцінювання рівня циркулярності, ресурсоефективності, екологічного впливу та сталості, а також підходами до аналізу циркулярних бізнес-моделей і ланцюгів створення вартості у лісовому секторі; - вміння аналізувати рушійні сили, тенденції та перспективи розвитку циркулярної біоекономіки, оцінювати вплив міжнародних, європейських та національних стратегій і нормативно-правових механізмів на лісовий сектор, розробляти практичні стратегії та рекомендації з урахуванням принципів сталого розвитку, зеленої економіки та кліматичної нейтральності. Форми контролю: тестування, індивідуальні практичні завдання
Обсяг і форми контролю	5 кредити ECTS (150 годин): 20 годин лекції, 20 годин практичних занять; підсумковий контроль – іспит.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Теоретичні та методологічні основи циркулярної біоекономіки в лісовому господарстві

Лекції	1	Вступ до циркулярної біоекономіки	Практичні заняття	1	Аналіз каскадного використання лісової біомаси та оцінка доданої вартості.	Самостійна робота	Глобальні стратегії та стратегії Європейського Роль лісових ресурсів у переході до біоекономічної моделі розвитку. Принципи циркулярної економіки та можливості їх застосування у лісовому господарстві.
	2	Глобальні та стратегії Європейського Союзу у сфері біоекономіки		2	Оцінка економічної ефективності енергетичного використання побічних продуктів лісової біомаси.		
	3	Ліси та їх роль у розвитку біоекономіки		3	Оцінка рівня циркулярності використання лісової біомаси.		
	4	Циркулярність у лісовому секторі		4	Оцінка економічної доцільності виробництва інноваційних біопродуктів із лісових побічних потоків.		

Модуль 2. Прикладні механізми, інновації та стратегічний розвиток циркулярної біоекономіки

Лекції	5	Політика, управління та взаємодія із зацікавленими сторонами	Практичні заняття	5	Інноваційні продукти з лісових побічних потоків.	Самостійна робота	Політика та механізми підтримки циркулярної біоекономіки в Україні та Європейському Союзі. Міжнародний досвід розвитку циркулярної біоекономіки у лісовому секторі: аналіз країн ЄС. Кращі практики впровадження циркулярних моделей на рівні лісогосподарських підприємств. Системи показників, KPI та інструменти звітності для оцінювання циркулярності лісогосподарських підприємств.
	6	Практичні приклади та найкращі практики: макрорівень		6	Оцінка економічного ефекту використання побічної деревини для виробництва біогазу.		
	7	Практичні приклади та найкращі практики: мікрорівень		7	Соціально – економічна оцінка циркулярних практик у лісовому господарстві.		
	8	Оцінювання циркулярності та стратегії звітності		8	Політика та регулювання циркулярної біоекономіки: порівняльний аналіз.		
				9	Сценарне прогнозування розвитку циркулярної біоекономіки у лісовому господарстві.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	1. FAO; UNECE. Sustainable and Circular Bioeconomy in Forest-based Industries: How to Get There. Geneva; Rome, 2025.	Методичне забезпечення	1. Соловій, І., Лесюк, Г., Хан, Є., & Біла, Ю. (2026). Циркулярна біоекономіка в лісовому секторі: методичні рекомендації до курсу.
	2. European Commission. A Strategic Framework for a Competitive and Sustainable EU Bioeconomy. Brussels, 2025.		2. European Parliament; Council of the European Union. Directive (EU) 2023/2413 on the promotion of energy from renewable sources (RED III).
	3. European Commission. A Sustainable Bioeconomy for Europe: Strengthening the Connection between Economy, Society and the Environment. Brussels, 2018.		3. FAO. The State of the World's Forests. Rome: FAO.
	4. UNECE. Circularity Concepts in Forest-Based Industries. Geneva, 2021.		4. European Commission. Knowledge Centre for Bioeconomy.
	5. Jarre M., Petit-Boix A., Priefer C., Meyer R., Leipold S. Transforming the bio-based sector towards a circular economy – What can we learn from wood cascading? Forest Policy and Economics. 2020. Vol. 110. 101872.		5. FSC. Circularity and Sustainable Forest Management.
	6. Mantau U. Wood flow analysis: Quantification of resource potentials, cascades and carbon effects. Biomass and Bioenergy. 2015. Vol. 79. P. 28–38.		6. PEFC. Global Statistics and Sustainable Forest Management.
	7. Kirchherr J., Reike D., Hekkert M. Conceptualizing the circular economy: An analysis of 114 definitions. Resources, Conservation and Recycling. 2017. Vol. 127. P. 221–232.		
	8. Geissdoerfer M., Savaget P., Bocken N. M. P., Hultink E. J. The circular economy – A new sustainability paradigm? Journal of Cleaner Production. 2017. Vol. 143. P. 757–768.		
	9. IPCC. 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories. Volume 4: Agriculture, Forestry and Other Land Use. IGES, 2006.		
	10. Sathre R., O'Connor J. Meta-analysis of greenhouse gas displacement factors of wood product substitution. Environmental Science & Policy. 2010. Vol. 13, No. 2. P. 104–114.		

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ			
	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи
НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ			
Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.			